

PATYČIOS

„ Kaip padėti savo vaikui?“

Kaip atpažinti patyčias?

Svarbiausios patyčių ypatybės

Patyčių rūšys

Rekomendacijos patyčias patiriančių vaikų tėvams

Rekomendacijos iš kitų besišaipančių vaikų tėvams

Parengė:

Psichologė
Lina Muralytė

Socialinė pedagogė
Lina Povilionienė



„Mergaitė nesidalija sūpynėmis su berniuku“, 6 m. mergaitė

Kaip atpažinti patyčias?

Patyčios dar kitaip vadinamos užgauliojimu, priekabiavimu, žeminimu, kabinėjimusi, skriaudimu, erzinimu.

Patyčios kartais painiojamos su humoru.

Dažnai sakoma, kad vaikai tik juokauja. Esminis skirtumas tarp patyčių ir humoro yra tas, kad humoro tikslas yra nusijuokti, pralinksminti save ir kitus (linksma ir juokinga būna visiems), o patyčių atveju tikslas yra įskaudinti ir pažeminti kitą asmenį (linksma ir juokinga būna tik priekabiautojui).

Svarbiausios patyčių ypatybės

- ▶ tyčiniai veiksmai;
- ▶ dažnai ar nuolat pasikartojantis, bet ne vienkartinis elgesys;
- ▶ psichologinės ir/ar fizinės jėgos persvara.



Patyčių rūšys

- ▶ **žodinės:** prasivardžiavimas, gąsdinimas, pašaipios replikos apie vaiko išvaizdą, tautybę, negalią ir pan.
- ▶ **fizinės:** pargriovimas, spardymas, stumdymas, spaudymas, daiktų gadinimas bei atiminėjimas ir pan.
- ▶ **netiesioginės ar socialinės patyčios:** vaiko nepriėmimas į grupę, jo ignoravimas ar apkalbinėjimas, kad kiti vaikai su juo nedraugautų, kitų vaikų neapykantos kurstymas šio vaiko atžvilgiu, spaudimo darymas ir pan.



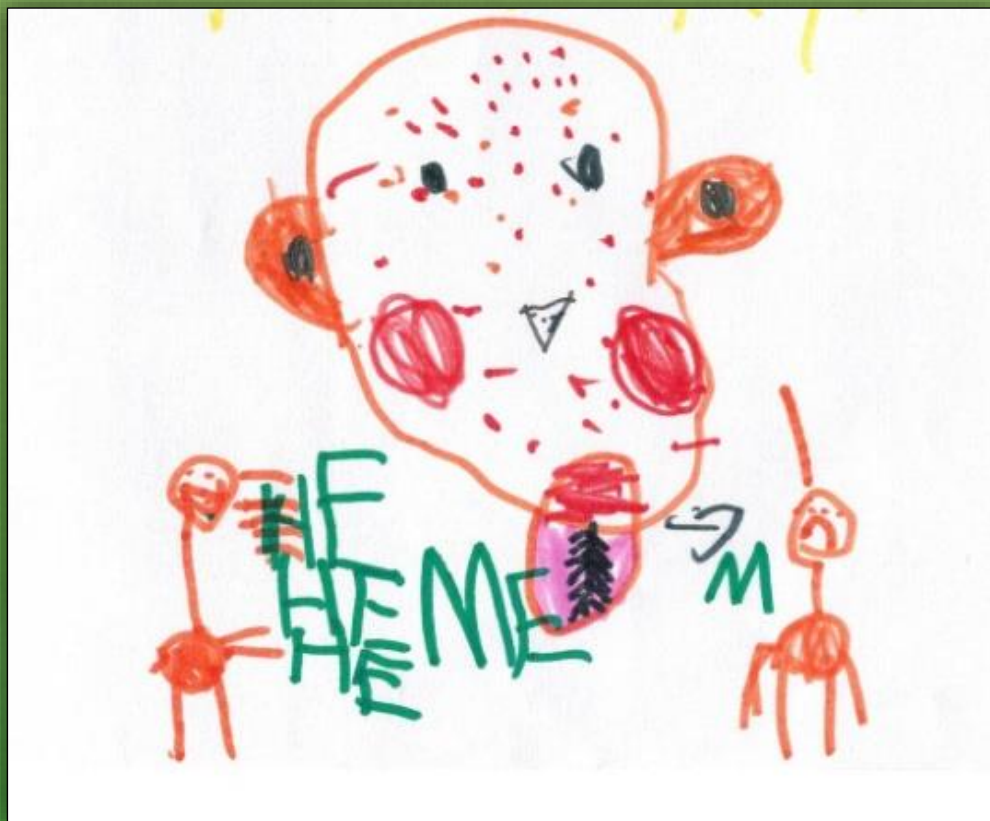
Rekomendacijos patyčias patiriančių vaikų tėvams:



6 m. mergaitės piešinys

- ▶ kalbėkite su savo vaiku įsigilindami ir suprasdami, dėl ko vaikas mano patiriantis patyčias. Juk vaikui svarbu jaustis išgirstam ir suprastam;
- ▶ bendraukite su savo vaiku jį išklausydami, nekritikuodami, nesmerkdami ir nekaldindami vaiko dėl jo patiriamų patyčių. Vaikui svarbus Jūsų rūpestis ir palaikymas jam sunkiu metu;
- ▶ paaiškinkite vaikui, kaip jis galėtų išvengti patyčių: ignoruoti priekabautojus, nevaikščioti nesaugiose vietose, neatsakinėti į užgaulias žinutes, apie užgauliojimus informuoti suaugusiuosius ir pan.
- ▶ kreipkitės į vaiko klasės auklėtoją, pagalbos mokiniui specialistus;
- ▶ padėkite vaikui kurti draugiškus santykius su bendraamžiais ir susirasti daugiau draugų;
- ▶ pasidomėkite, kokios Jūsų pagalbos vaikas tikisi.

Rekomendacijos iš kitų besišaipančių vaikų tėvams

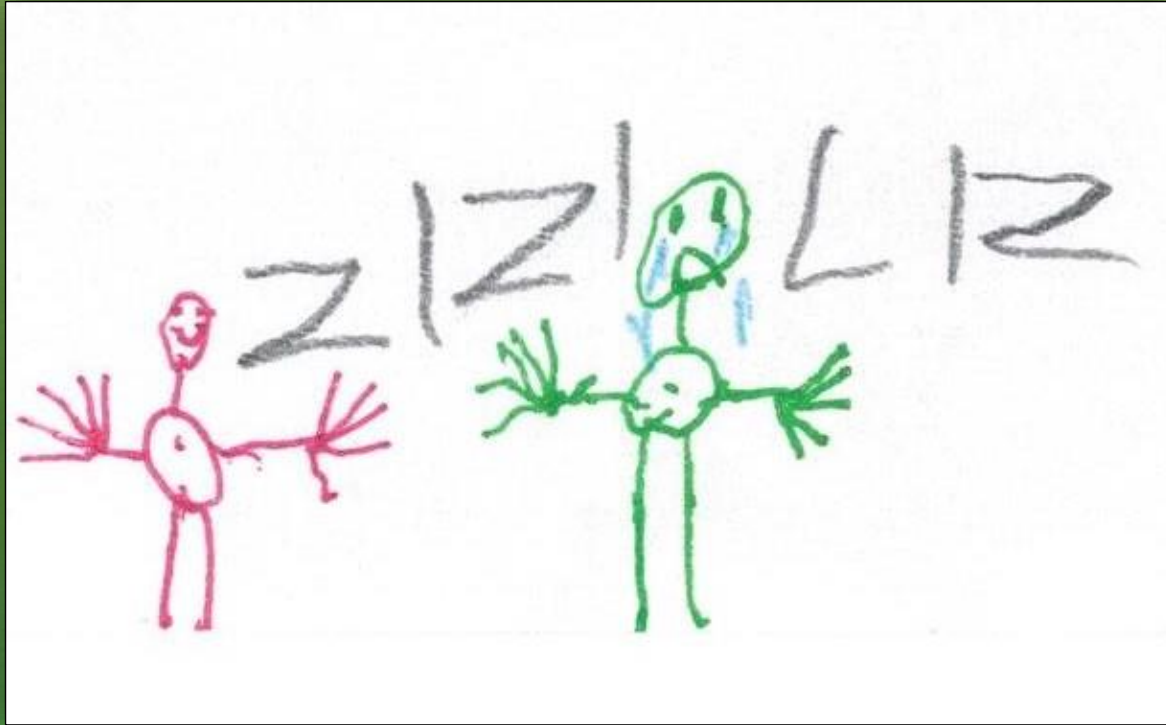


*Šitas iš šito juokiasi, ir galva, kuri rodo liežuvį.
Tai yra blogai“, 6 m. berniukas.*

- ▶ padėkite vaikui suprasti, dėl ko jis šaiposi iš kitų vaikų: gal jaučiasi atstumtas ir tokiu būdu siekia susirasti draugų; gal jaučiasi bejėgiu ir šaipydamasis iš kitų bando parodyti savo jėgą ir galią?
- ▶ kalbėkite su savo vaiku apie patyčias ir jų pasekmes tiek patyčias patiriančiam vaikui, tiek iš kito besišaipančiam vaikui;
- ▶ priminkite klasėje ir namuose vyraujančias taisykles bei netinkamo elgesio pasekmes;
- ▶ būkite pavyzdžiu savo vaikui: parodykite, kad bendrauti galima nuoširdžiai ir draugiškai, nesišaipant ir nežeminant kito asmens. Juk vaikai mokosi iš suaugusiųjų ir perima jų elgesio modelius.

Tėvų ir mokyklos bendradarbiavimas

Tėveliai, bendraudami su mokyklos darbuotojais, gali padėti sumažinti patyčių mastą.



*„Vienas berniukas kitam berniukui pasakė, kad jis yra zyzlys“,
6 m. berniukas*

Tėvai gali:

- ▶ su savo vaiku aptarti mokykloje priimtas mokinio elgesio taisykles bei jų svarbą mokyklos bendruomenėje;
- ▶ kartu su vaiku kurti ir laikytis taisyklių namuose;
- ▶ padėti vaikui suvokti agresyvaus elgesio žalą tiek vieno asmens, tiek visos visuomenės atžvilgiu.
- ▶ kalbėti su vaiku apie smurtą, agresiją, patyčias, matomas įvairiose aplinkose (žiūrint filmus, žaidžiant kompiuterinius žaidimus, mokykloje, miesto gatvėse ir pan.);
- ▶ aktyviau įsitraukti į mokyklos bendruomenės gyvenimą: bendrauti su klasės auklėtojais ir mokytojais, administracija ir pagalbos mokiniui specialistais, lankytis susirinkimuose, padėti įgyvendinti prevencines programas.



Psichologinė pagalba vaikams ir paaugliams telefonu

► ***Vaikų linija*** – tel. **116-111**

Psichologinę pagalbą teikia savanoriai konsultantai ir profesionalai kasdien nuo 11 iki 21 val. Skambučiai nemokami.

► ***Jaunimo linija*** - tel. **8-800-28888**

Pagalbą teikia savanoriai konsultantai kiekvieną dieną visą parą. Skambučiai nemokami.

Nuorodos:

<http://www.bepatyciu.lt/>

<http://www.vaikulinja.lt/>

<http://www.jaunimolinija.lt/>

<http://www.draugiskasinternetas.lt>

<http://www.esaugumas.lt>

